

Kršćanstvo

Kršćanstvo je monoteistična religija, kar pomeni, da pripadniki te vere verujejo v enega Boga. Temelji na naukih Jezusa Kristusa, za katerega verjamejo, da je Božji Sin, ki je s smrtjo na križu in vstajenjem tretji dan po svoji smrti odrešil človeštvo.

Začetki vere

Kršćanstvo je nastalo iz judovstva. Krščanska sveta knjiga Sveto pismo uči, da je angel Gabrijel oznanil Mariji, da bo postala mati Božjega Sina. Katoliki verjamejo, da je bila Marija edini človek na svetu, rojen brez izvirnega oz. Adamovega greha in pa, da je bila kljub materinstvu devica.

Jezus se je rodil v Betlehemu, v današnji Palestini, okoli leta 0, kamor sta odšla Marija in njen zaročenec Jožef zaradi popisa prebivalstva. Mesto je bilo preveč polno in nastaniti sta se morala v hlevu. Tam je bilo rojeno dete. Jožef ga je, po naročilu angela, ki se mu je prikazal v sanjah, poimenoval Jezus oz. Emanuel, kar pomeni »Bog z vami«. Prvi so novorojenega Jezusa obiskali pastirji. Po drugi različici zgodbe, pa so trije modreci oz. trije sveti kralji sledili zvezdi repatici, ki jih je pripeljala do hleva. Prinesli so troje daril: zlato, kadilo in miro. Jezus je okoli svojega tridesetega leta začel javno učiti. Zbral je 12 apostolov in z njimi širil svoj nauk; mir, ljubezen in odpuščanje, ter učil, kako moramo živeti, da se po smrti zveličamo oz. pridemo v nebesa. A upravitelj rimske province Judeje, Poncij Pilat, ga je dal križati, a naj bi Jezus tretji dan po smrti vstal od mrtvih. Ta dan Kristjani obeležujejo kot največji krščanski praznik, tj. velika noč.

Opis božanstva

- Ker je krščanstvo monoteistična religija, kristjani verujejo v enega Boga. Tudi v Svetem pismu je zapisano, da ne morejo služiti dvema gospodarjema, pa tudi prva božja zapoved je »Veruj v enega Boga«.
- Ta Bog je troedini:

Oče, ki nas je ustvaril

Sin, ki nas je odrešil, ter

Sveti Duh, ki nas posvečuje.

Tem trem božjim osebam pravimo Sveta trojica.

- Kristjani verujejo, da je svet ustvaril Bog, ker je dober in hoče stvarjem dobro, svet je ustvaril za človeka, človeka pa po svoji podobi. Človek je po krščanskih prepričanjih odličnejši od drugih stvari, ker ima dušo, razum in svobodno voljo.

Sveti kraji

- Palestina, kjer je Jezus živel in deloval,
- Drugi romarski kraji. V Sloveniji so glavne romarske točke Brezje, Ptujška Gora in Sveta gora.

Sveta knjiga

Kršćanska sveta knjiga je Sveto pismo, ki uči verskih resnic. V njem Bog preko zgodb govori, kakšni moramo biti v resničnem življenju. Sveto pismo je sestavljeno iz Stare in Nove zaveze. Stara zaveza obsega 45 knjig in zajema obdobje od stvarjenja sveta in človeka, do Kristusovega rojstva.

Stara zaveza vsebuje:

- Mojzesove knjige (od stvarjenja sveta skozi zgodovino izraelskega naroda do Mojzesove smrti)

- Zgodovinske in poučne knjige (opisujejo zgodovino izraelskega naroda ter razlagajo verska načela in navodila)
- Poezija in modrostna literatura (v njej so Psalmi ter Visoka pesem)
- Knjige prerokov (4 knjige velikih prerokov, žalostinke)

Nova zaveza zajema obdobje od Kristusovega rojstva do smrti zadnjega apostola.

- Evangeliji in Apostolska dela

Pisali so jih štirje evangelisti: Matej, Marko, Luka in Janez, opisujejo Jezusovo življenje, Apostolska dela, ki pa jih je napisal evangelist Luka pa opisujejo življenje in delovanje prve Cerkve.

- Pisma apostolov

Pisali so jih Pavel, Jakob, Peter, Janez in Juda. Poglobljajo Jezusov nauk, razlagajo delovanje Svetega Duha, dajejo navodila in opisujejo rast in težave prve Cerkve.

- Knjiga Razodetja

Pisal jo je evangelist Janez in želi opogumiti kristjane, naj ostanejo v tej veri.

Prvi je prevedel celotno Sveto pismo v slovenščino Jurij Dalmatin leta 1584, leta 1550 pa je Trubar že izdal Katekizem, v katerem je prevedel in povzel prvih nekaj poglavij Svetega pisma. Ti dve izdaji sta bili sicer protestantski, vendar sta bili v prid tudi katolikom in vsemu slovenskemu narodu. V celoti katoliško izdajo pa je v letih 1784-1802 oskrbel Jurij Japelj. Sveto pismo velja za knjigo vseh knjig, saj je najbolj razširjena in je prevedena v vse svetovne jezike.

Delitev krščanstva

Kristjane delimo na:

- Katolike, ki so razširjeni v glavnem v Evropi in Južni Ameriki
- Protestante, ki so razširjeni v severnem delu Evrope, Severni Ameriki in Avstraliji
- Pravoslavce, ki so razširjeni v Evropi (Rusija, Srbija,

Z delitvijo Rimskega cesarstva na Zahodno in Vzhodno rimsko cesarstvo se je pravoslavje odcepilo od katolištva.

Protestantizem se je odcepil v času reformacije, kot smo se že učili pri zgodovini, in priznava le Sveto pismo in ne priznava papeža.

(protestantizem, neža in maja)

Glavna značilnost za pravoslavce pa je, da nimajo enotnega poglavarja, kot je papež pri katolikih.

(pravoslavje, lara in gaja)

Le pri katolikih duhovniki ne smejo biti poročeni, pri drugih dveh vejah krščanstva pa so lahko.

V Sloveniji je najbolj razširjeno katolištvo, zaradi vpliva Habsburžanov v preteklosti, v Prekmurju pa je razširjen tudi protestantizem, pravoslavje pa je razširjeno v glavnem med priseljenci, ki prihajajo iz pravoslavnih držav.

Krščanski simboli

Glavni krščanski simboli so:

- **Križ**, ki ponazarja Jezusovo smrt na križu in vstajenje, na njih običajno piše INRI, kar pomeni Jezus Nazarečan Kralj Judovski.
- **Kruh in vino**, ki ponazarjata Zadnjo večerjo, ko je Jezus dal svojim učencem kruh in vino, ju blagoslovil in rekel, da je to njegovo telo in njegova kri, ki se dajeta zanje.

- **Riba**, je eden prvih krščanskih simbolov, ki simbolizirajo ljudi, ki verujejo v Jezusa Kristusa. Prvi apostoli so bili ribiči, riba pa je bila v Kristusovih časih tudi simbol prepoznavanja kristjanov med sabo.
- **Jagnje** ponazarja Jezusa Kristusa.
- **Sveča** oz. plamen je simbol, ki ponazarja očiščenje, razsvetlitev, ljubezen in žrtvovanje.

Večji prazniki

Največji krščanski praznik je **velika noč**.

En dan po postu, tj. na pepelnično sredo, se začne post, ki traja 40 dni. Predstavlja Jezusovih 40 dni bivanja v puščavi.

En teden pred veliko nočjo je cvetna nedelja, ko se spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem. Takrat je Jezus vedel, da gre njegovo življenje v trpljenje in smrt, ljudje pa so ga še vedno želeli postaviti za kralja, zato so mu pot prekrivali s plašči, palmovimi vejami in drugim zelenjem.

Na cvetno nedeljo kristjani pri sveti maši blagoslovijo butarice, oljčne vejice in drugo zelenje.

V četrtek pred veliko nočjo sledi veliki četrtek, ko se kristjani spominjajo Jezusove Zadnje večerje. Pravzaprav so takrat on in njegovi učenci praznovali judovski praznik pasho (judovska velika noč; izhod Izraelcev iz Egipta) s slavnostno večerjo, ki je bila Jezusova zadnja. Pri tej večerji je Jezus učencem najprej umil noge in s tem pokazal svojo ljubezen do njih in da ni več vreden od njih.

Nato jim je izročil svojo zapoved ljubezni. Rekel je, da je največja zapoved ljubiti Boga in svoje bližnje kakor samega sebe. Nato je vzel kruh, ga razlomil, blagoslovil in dal svojim učencem. Vzel je tudi kelih z vinom, ga blagoslovil in dal svojim učencem in rekel, naj to delajo v njegov spomin. To je bila prva sveta maša. Katoliki to obeležujejo pri vsaki sveti maši med evharističnim bogoslužjem.

Velikemu četrtku sledi veliki petek. To je edini dan v letu, ko ni svete maše, temveč le obred. Na ta dan je bil Jezus križan na gori Kalvariji okoli treh popoldne v Jeruzalemu.

Velika sobota. Na ta dan se verniki zbirajo pri božjem grobu, kjer premišlujejo o Jezusovem trpljenju. V večini župnij zjutraj blagoslovijo ogenj, pozneje tudi jedila. Na primer pirhe, ki predstavljajo Jezusovo kri, hren, ki predstavlja žeblje, s katerimi je bil Jezus pribit na križ, kolač predstavlja trnovo krono, ...

Sledi velika noč. Ta dan kristjani obeležujejo kot svoj največji praznik. To vstajenje jih uči, da je Jezus Bog in da se bomo tudi mi po smrti zveličali.

Kristjani se zjutraj zberejo pri božjem grobu, kjer duhovnik vzame iz njega Najsvetejše in odgrne tančico kot znamenje, da so to povoji, v katere je bilo zavito Jezusovo telo. Začetno tišino pretrga trikratna Aleluja. Po procesiji sledi slovesna sveta maša. Velikonočno slavje naj bi kristjani nadaljevali doma z zajtrkom, kjer jedo blagoslovljena jedila.

Božič

Božični čas oz. Advent se začne že štiri tedne pred božičem, pet tednov prej pa je začetek Cerkvenega leta. Kot smo že povedali, se je na božič v Betlehemu oz. okolici Betlehema v hlevu materi Mariji rodil Jezus. Njegov oče je bil Bog, krušni oče pa Jožef, Marijin zaročenec. Po Kristusovem rojstvu tudi štejemo leta.

Drugi krščanski prazniki so še Marijino vnebovzetje, vsi sveti, binkošti, ...

Območja, kjer je vera razširjena

Kršćanstvo je razširjeno v Evropi, Avstraliji, Ameriki (Severni in Južni), nekaj kristjanov je v Aziji.

Aktualni dogodki

Pripadniki ruske verske sekte z imenom Prava pravoslavna cerkev, ki jo je pred dvema letoma ustanovil samooklicani ruski prerok, so se zatekli v jamo, saj je Pjotr Kuznecov, njihov prerok napovedal, da bo maja prihodnje leto konec sveta.

Člani te sekte se ravnaajo po strogih pravilih – ne gledajo televizije, ne poslušajo radia, ne uporabljajo denarja in niso zaposleni, svoje otroke so izpisali iz šol. Verjamejo tudi, da so izbranci, ki bodo v nebesih določali kdo sodi v pekel in kdo v nebesa. Skupina grozi s samovžigom, če bi jih iz jame poskušali spraviti s silo. Pogajanja so bila do zdaj neuspešna, četudi so v njih sodelovali najvišji predstavniki Ruske pravoslavne cerkve.

Zala Brajnik, Neža Mikuž, Maja Nunič, Gaja Vatovec, Lara Petra Skela, Urška Turk, 8.a

Viri:

- Učbenik; Pridi, Sveti Duh – Priprava na sveto birmo, Mohorjeva družba, 1991
- Časnik Delo; četrtek, 22. 11. 2007
-
-
-
-